

Indledning.

I anledning af tresåret for Anden Verdenskrigs ophør, udgav aviserne i Schleswig - Holstein et tillæg med titlen:

” Schleswig – Holstein 1945**Das Kriegsende ”**

Udover en række artikler om forholdene i Schleswig – Holstein, i de sidste måneder og et kort stykke tid efter Anden Verdenskrigs afslutning, er der i dagbogsform berettet om en række hændelser i perioden 2. Jan til 23. Maj 1945.

Et af disse dagbogsnotater fangede mig øjeblikkelig:

18. Februar 1945

Der Leichte Kreuzer ”Nordland” läuft aus Stolpmünde kommend im Kieler Hafen ein . Die ”Nordland” war einst unter dem namen ”Niels Juel” das grösste Schiff der dänischen Marine gewesen.”

Da jeg var barn i begyndelsen af halvtredserne legede vi med ”papsoldater.”

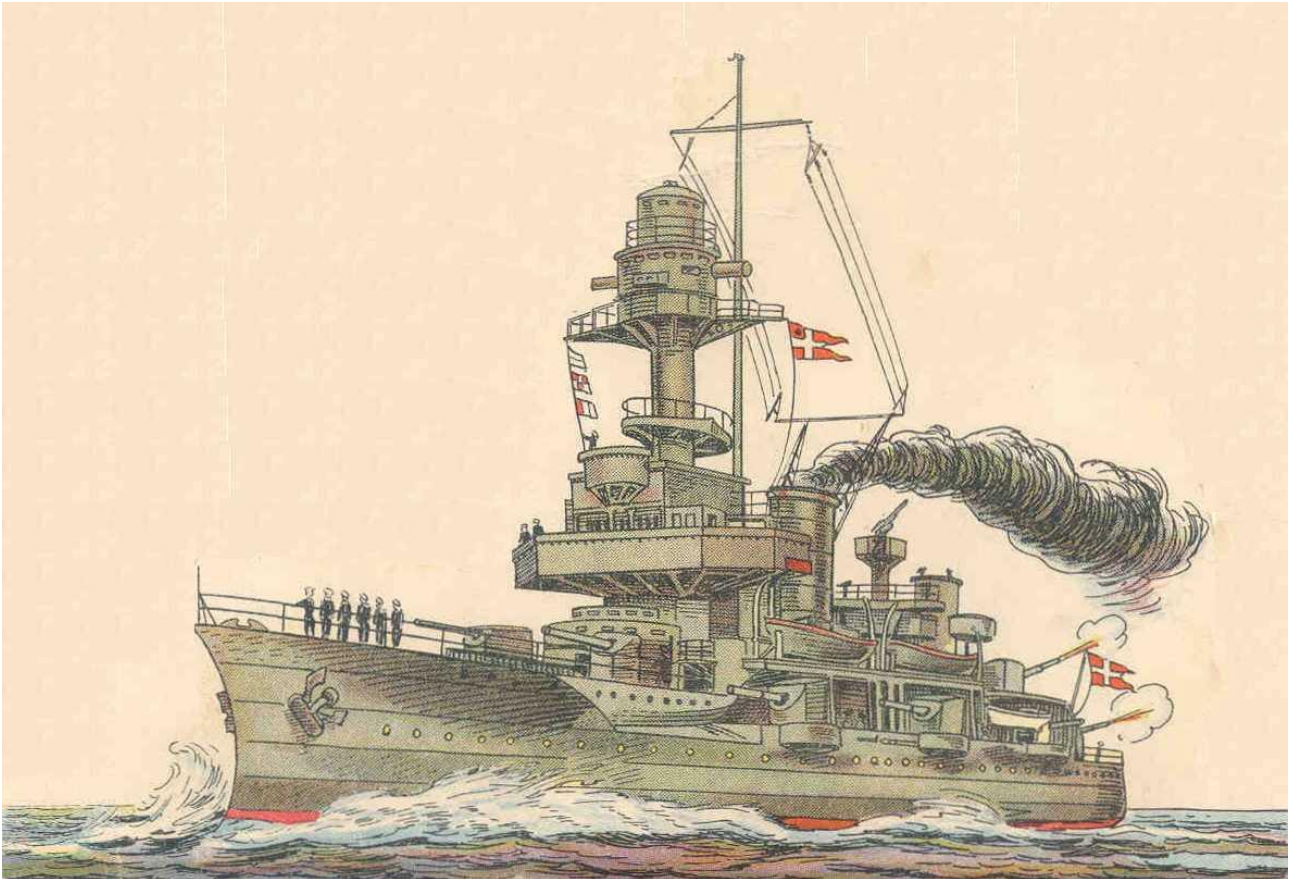
Nogle af dem har overlevet de mange år.

De stammer fra udklipsbogen ”Danmarks Hær og Flåde ” tegnet af Ove Meier. Det var en meget eftertragtet udklipsbog, især da man ikke længere bare kunne købe den, men hvis man støvede diverse boghandlere, legetøjsforretninger og sæbehuse igennem kunne man være heldig - ikke mindst hvis man var så heldig at have de par kroner som prisen dengang var. Det lykkedes mig sidste år i Herlev Hallen på Våbenhistorisk forenings messe, at erhverve udklipsbogen komplet, ja prisen var steget noget.

Per Finsted har i sin artikel ”Udklipsark Flåden 1941” skannet mine udklip, der stammer fra min barndom. Det er endog lykkedes for ham at identificer skibene, heriblandt ”Niels Iul ”. Tegningen vises på næste side.

Niels Iuel var et meget populært skib når vi legede, uden at vi vidste hvilket skib der var tale om, og at det var et bestemt skib.

Den omtalte tegning af Niels Iuel. Tegnet af Over Meier.

Jeg vil i det efterfølgende vise lidt af uniformerne som det Dansk Søværn og Kriegsmarine var iklædt i 1940 - 45, samt en smule af de på det tidspunkt anvendte gradstegn.

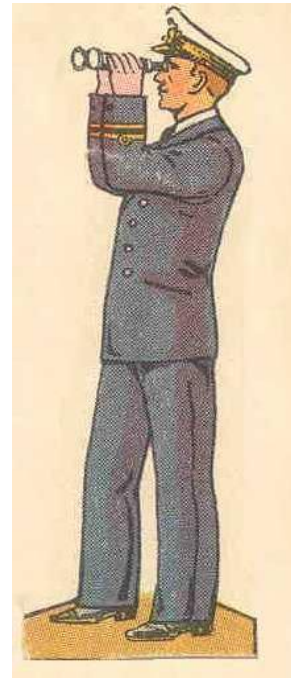
Søværnet 1940

Admiral (Kronprins
Frederik sener den IX)

Orlogskaptajn

Søløjtnant 1

Orlogsgast

Kvartermester af 3 grad.

Uniformerne på Over Meiers tegninger er noget for blå, i forhold til den normale uniformsfarve for Søværnet, der er meget mørkeblå nærmest sort.

Han har ganske udmærket ramt tjenesteuniformen for de to Linieofficerer, orlogsgasten og Kvartermesteren har han gengivet i landgangsuniform, med udrustning, dette har personellet ombord på NJ ikke båret i forbindelse med begivenhederne 29. aug. Men flere fotos viser dem i hvid arbejdsuniform.

Bemærk at Kvartermestergraderne svarede til hærens officianter. Man støder på udtryk som "Artilleri Kvartermester" og "Dæks Kvartermester", men det betegner vedkommendes fagområde, ikke deres rang.

Ove Meier har på sin Kvartermester figur tegnet den nøjagtige rang. Orlogsgasten er tegnet, ligesom tegneren Rasmus Christiansen har tegnet flere gaster, i landgangs påklædning stående i rørstilling. Rørstillingen er vist, som den brugtes i Danmark og Tyskland, indtil engang efter krigen, hvor vi gik over til den engelske, der stadig er den anvendte.

Chefen på NJ var Kommandørkaptajn Carl Westermann. Kommandørkaptajn er en grad højere end den viste orlogskaptajn, denne rang svarer til oberstløjtnant i hæren. Kommandoen af flådens daværende største skib, er også et tjenesteområde der kan sammenlignes med en bataljonschef /Afdelingschef, hvilket er kommandoniveauet i hæren.

Del 2 af dette dokument, viser Søværnets gradstegn som de så ud i 1943.